

Základná umelecká škola Štefánikova 20, 071 01 Michalovce

Školský vzdelávací program pre prvú časť prvého stupňa základného štúdia

primárne umelecké vzdelávanie – ISCED 1 B

Predmet : Hra na akordeóne

Názov predmetu	Hra na akordeóne
Ročník	Štvrtý
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Učebný plán	č. 4
Stupeň vzdelania	ISCED 1B
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program ZUŠ v SR
Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce, Iskrenie talentov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Spracoval	Mária Nováková
Koordinátor ŠkVP	Jozef Kolesár
Schválené dňa	27.júna 2013

Charakteristika predmetu

Akordeón s 80, 96 basmi, s rozsahom f- f³ i 2-3 hlasnou registráciou poskytuje žiakom 4.roč už väčšiu paletu zvukov a farieb, čím rozširuje žiakom možnosti hudobného vyjadrenia. Žiak dokáže realizovať svoju hudobnú predstavu a emócie a rozlíšiť ich v interpretácii. Svoju predstavu realizuje v interpretácii rôznymi spôsobmi tvorenia tónu, využívaním dynamickej škály a rôzneho tempa tak, aby výsledný efekt týmto predstavám zodpovedal a hudba sa páčila aj poslucháčom.

Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecné ciele

Cieľom práce so žiakom je rozvíjať jeho tvorivé myslenie a emočnú inteligenciu, viesť žiaka k využívaniu adekvátnych výrazových prostriedkov podľa druhu a charakteru skladby, zvyšovať prstovú a mechovú techniku, rozvíjať zmysel pre polyfónnu hru, podporovať a naďalej pestovať u žiaka vôľu, trpezlivosť, nadšenie pre hru a vo všeobecnosti záujem pre hudbu.

Kognitívne ciele:

- aplikovať v skladbe rovnaký výrazový prostriedok v rovnakých obsahovo a melodicko-rytmických motívoch
- rozčleniť skladbu na menšie úryvky a časti, špecifikovať ich na základe náročností
- kategorizovať technicky náročné časti skladby, vytvoriť postup riešenia pri štúdiu skladby

Afektívne ciele:

- akceptovať danú skladbu, prijať všetky požiadavky skladby
dodržať tempo, dynamiku a charakter skladby
- podriaďiť sa notovému zápisu, interpretovať ho presne po intonačnej a rytmickej danosti skladby
- adaptovať sa svojím prejavom k interpretácií skladby

Psychomotorické ciele:

- vnímať a odhadnúť tempo skladby, kontrolovať sa sluchom
- dbať na zvukovú vyrovnanosť hlasov, hlasovú vyrovnanosť a rovnocennosť
- samostatne interpretovať skladbu na základe vlastných pocitov
- navrhnuť svoj vlastný výraz v skladbe, ktorý môže byť odlišný od názoru učiteľa

Vzdelávanie smeruje k tomu, aby žiaci dokázali:

- rozvoj technickej zručnosti v oboch rukách
- ľahšie melodické ozdoby – príraz, nátril, mordent

- zväčšovanie rozpätia rúk (sixty, skoky)
- rozlíšiť spôsob tvorenia tónov pri hre legata, staccata, portamenta
- riešiť jednoduchú ritardando, crescendo, decrescendo

Kognitívna oblasť:

- plynule čítať notový zápis
- zapamätať si krátku skladbu
- určiť základné kontrasty v tempe
- rozobrať jednoduchú štruktúru skladby
- hra spamäti - podľa individuálnych dispozícií žiaka
- hudobný materiál z nižších ročníkov používať na hru z listu
- počiatky viachlasnej hry – polyfónia
- alla breve, 6/8, 3/8 takt
- stupnice durové a molové súbežne
- akordy – tonický kvintakord s obratom + malý rozklad
- hra legato, tenuto, staccato, dynamika, frázovanie,
- dodržiavanie klavírneho prstokladu,
- hra jednoduchých ľudových piesní s využitím harmonických funkcií
- nácvik skladieb hudobného klasicizmu a romantizmu
- využívanie harmonických kadencií k vlastnému sprievodu jednoduchých melódií

Afektívna oblasť:

- vystihnúť charakter danej hudobnej myšlienky v skladbe,
- zvoliť správne tempo pre interpretáciu skladby,
- opísať slovné charakter skladby

Psychomotorická oblasť:

- synchronizovať tóny pri hre na akordeóne so základnými metricko-rytmickými hodnotami,
- preukázať schopnosť použitia prstovej techniky pri rýchlejších tempách,
- usporiadať výmenu mechu pri hre – frázovanie v hudobných skladbách
- dynamicky transformovať obsah skladby v hre
- vedome sledovať vlastnú interpretáciu

Výchovno-vzdelávacie stratégie

Základné kľúčové kompetencie a spôsobilosti žiaka vo štvrtom ročníku rozvíjame nasledovne:

1. Sociálno-komunikačné spôsobilosti

Vo vyučovacom predmete využívame pre utváranie a rozvíjanie tejto kľúčovej kompetencie výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré smerujú k tomu, aby žiaci vedeli:

- využívať ústretovú komunikáciu
- vyjadriť slovné pocity a dojmy z interpretácie a z počúvania

2. Spôsobilosti v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú systematizácii poznatkov
- v každodenných situáciách mať schopnosť používať modely logického a priestorového myslenia
- objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k tvorivosti
- uvedomele pracovať s rytmickým pôdorysom skladby

3. Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- podporovať percepciu digitálnymi zdrojmi umeleckých diel, využívať digitálne spracovanie hudby
- využívať a počúvať digitálne zdroje

4. Spôsobilosti učiť sa učiť sa

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- spoľahlivo a úspešne zaznamenávať a zapamätávať si informácie, spomenúť si na ne a využívať ich pri praktickej zručnosti v hre na akordeóne
- vytrvalo, iniciatívne a samostatne sa učiť a získavať informácie
- hodnotiť informácie a využívať ich aj v medzi - predmetových vzťahoch
- udržiavať si vytvorené správne návyky pri domácom cvičení

5. Spôsobilosť riešiť problémy

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- hľadať a využívať rôzne informácie
- skúšať viaceré možnosti riešenia problému, overovať správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikovať pri podobných alebo nových problémoch
- vnímať, sledovať, rozoznávať a premýšľať o vzniknutých situáciách
- učiť sa byť empatický
- aplikovať získané návyky pri nácviku nových skladieb
- zvládať emócie pri vystúpení
- prekonať počiatočné neúspechy

6. Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- uvedomovať si svoje silné a slabé stránky
- uvedomovať si svoje práva a povinnosti a aktívne ich realizovať
- kontrolovať vlastné konanie
- mať zodpovednosť a schopnosť dodržiavať dohody
- rozvíjať empatiu voči svojmu okoliu a ochotu pomáhať

7. Spôsobnosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- tvoriť a prijímať umenie
- pomenovať druhy umenia, ich špecifické zákonitosti a vyjadrovacie prostriedky
- vyjadriť svoj názor i vkus
- ovládať základné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu).

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy práce:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Základy hry na nástroj	<ul style="list-style-type: none"> • slovná metóda • názorná metóda • praktická metóda • reproduktívna metóda	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
2. Hudobno-teoretické poznatky	<ul style="list-style-type: none"> • analyticko – syntetická metóda • deduktívna metóda • informačno-receptívna metóda • problémový výklad	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
3. Hudobno-výrazové prostriedky	<ul style="list-style-type: none"> • reproduktívna metóda • heuristická metóda	<ul style="list-style-type: none"> • počúvanie hudobných nahrávok a interpretácie učiteľom

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1. Základy hry na nástroj		- videotechnika, CD, DVD, - zvukové pomôcky:	ilustrácie	- internet
2. Hudobno-teoretické poznatky		Prehrávač, vzorový prednes učiteľa		- knižnica
3. Hudobno-výrazové prostriedky		- videotechnika, CD, DVD - zvukové pomôcky		- internet

Hudobná literatúra :

J. Demjan : Škola pre akordeón

J. Vašica : Praktická škola pre akordeón

Dikanová – Ondruš : Akordeónové etudy I.

C. Czerny – Tomšík : Výber etud op. 599

J. Letňan : Slovenské ľudové piesne 1.

J. Bílek : Zborník prednesových skladieb

Š. Eperješi : Zborník viachlasných skladieb

Š. Eperješi : Kvietky z halúžky II.

A. Kříž : Ľudové piesne a koledy

M. Košnár : Výber skladieb

Obsah vzdelávania

TEMATICKÝ CELOK	KOMPETENCIE OBSAHOVÉ ŠTANDARDY	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY	KRITÉRIA HODNOTENIA	METÓDY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA
1. Hra na nástroji	<p>Učiť žiaka ovládať:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj samostatnej predstavy agogických zmien, • podľa notového zápisu reprodukovujú jednoduché skladby, valčík, polka, tango a swing • dopĺňať harmonickú zložku o širší akordický rozsah pri improvizácii, • rozvoj technickej zručnosti v oboch rukách • melodické ozdoby – príraz, nátril, mordent, skupinka • zväčšovanie rozpätia rúk (sexty, skoky), 	<p>Žiak si má osvojiť:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prehľad pri väčšom rozsahu pohybu rúk • hru dvojhmatov v legate, a hru jednoduchých akordov • realizáciu samostatnej predstavy agogických zmien a charakteru skladby • Využívanie možnosti rozsahu nástroja, oboznamovanie sa s melodickými basmi 	<p>Žiak zvládol:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. základné návyky pri hre: <ul style="list-style-type: none"> • orientácia rúk na klaviatúre vo väčšom rozsahu • hru dvojhmatov v legate, akordov • hru skladby s uplatňovaním svojej predstavy a dynamických znamienok 2. repertoárové požiadavky <ul style="list-style-type: none"> • skladby podľa individuálneho plánu v triednej knihe 3. rozsah látky na záverečnú skúšku: tri skladby rozdielneho charakteru 	<ul style="list-style-type: none"> • práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie základných návykov • pochvala, povzbudenie, kritika • autoevalvácia • motivácia prostredníctvom úspešných žiackych vzorov • triedny koncert 2x ročne, interný koncert, kultúrne vystúpenie, verejný koncert • tri skladby rozdielneho charakteru

	<ul style="list-style-type: none"> • hra spamäti - podľa individuálnych dispozícií žiaka • hudobný materiál z nižších ročníkov používať na hru z listu, • počiatky viachlasnej hry • stupnice durové a molové súbežne, • akordy – tonický kvintakord s obratom + malý rozklad • orientácia v akordických značkách • hra jednoduchých ľudových piesní s využitím harmonických funkcií • nácvik skladieb hudobného klasicizmu a romantizmu • využívanie harmonických kadencií k vlastnému sprievodu 	<ul style="list-style-type: none"> • Sluchovo-rytmické Základné melodické ozdoby. Zložitejší rytmus 		
--	--	--	--	--

	jednoduchých melódií <ul style="list-style-type: none"> • využívajú možnosti a rozsah nástroja 			
--	---	--	--	--

2. Hudobno-teoretické poznatky	Učiť žiaka ovládať: <ul style="list-style-type: none"> • hudobnú terminológiu obsiahnutú v hraných skladbách • aplikovať nacvičené stupnice v čítaní notového zápisu 	Žiak si má osvojiť: <ul style="list-style-type: none"> • hudobnú terminológiu obsiahnutú v hraných skladbách • aplikovať nacvičené stupnice v čítaní notového zápisu 	Žiak zvládol: <ul style="list-style-type: none"> • hudobnú terminológiu obsiahnutú v hraných skladbách • aplikovanie stupníc v čítaní notového zápisu 	<ul style="list-style-type: none"> • práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie hudobného zápisu • pochvala, povzbudenie, kritika • sebahodnotenie
--------------------------------	--	--	---	---

Záverečná skúška:

Zahrajú spamäti 1 durovú a 1 molovú stupnicu (legato, staccato a protipohyb) s príslušným 3-hlasným T5 s obratmi, 1 etudu, 1 polyfonickú skladbu, 2 prednesové skladby odlišného charakteru, improvizácia na ľudovú alebo populárnu pieseň, prípadne hra z listu.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia si osvojil základnú hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu, nadobudol správne základné návyky pri sedení a ovládaní hracieho aparátu, manipulácie s nástrojom a získal samostatnosť pri cvičení. Dosiahol taký stupeň zdravého

sebavedomia, že dokáže pracovať s hudobným materiálom a svoj hudobný názor vyjadruje v spoločnosti, v ktorej sa nachádza. Zlepšuje svoju vytrvalosť v hre na akordeóne a vyvíja iniciatívu v ďalšom napredovaní.

Kritéria na stupne klasifikácie žiaka v hudobnom odbore

Stupeň 1 – výborný

Žiak ovláda poznatky a zručnosti požadované učebnými osnovami celistvo, presne a úplne. Je vytrvalý, usilovný, pracuje primerane svojmu veku samostatne, tvorivo a pohotovo vo všetkých činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti, zručnosti a návyky a úspešne ich rozvíja v individuálnom i skupinovom prejave. Na vyučovanie sa pripravuje systematicky. Jeho prejav je citovo esteticky a technicky správny. Účinkuje na verejných podujatiach školy a na súťažiach.

Stupeň 2 – chváľitebný

Žiak ovláda poznatky a zručnosti požadované učebnými osnovami s menšími nedostatkami. Je usilovný, aktívny, prevažne samostatný, tvorivý a pohotový vo všetkých činnostiach. Je schopný pomocou učiteľa využívať zručnosti a návyky v individuálnom aj skupinovom prejave. Príprava na vyučovanie je systematická. Estetické a technické dopracovanie je veľmi dobré. Naštudované skladby dokáže precítene interpretovať na menej významných podujatiach školy.

Stupeň 3 – uspokojivý

Žiak má v poznatkoch, zručnostiach a návykoch požadovaných učebnými osnovami väčšie nedostatky. Je menej aktívny, samostatný, pohotový, tvorivý. Potrebuje sústavnú pomoc učiteľa. Príprava na vyučovanie je nesystematická, technické a estetické dopracovanie skladieb je nedostatočné.

Stupeň 4 – neuspokojivý

Žiak nezvláda požiadavky učebných osnov. Minimálne osvojené poznatky a zručnosti nevie v praxi aplikovať. Celkový rozvoj jeho hudobných zručností a schopností je neuspokojivý. V jeho činnostiach sa prejavujú závažné nedostatky. Nie je schopný samostatne systematicky pracovať. Nemá záujem ani dostatočné predpoklady pre vzdelávanie v ZUŠ.

